

Najbolj podobne in najbolj raznolike osebe v obeh Antigonah

Obe Antigoni, Sofoklova in Smoletova, govorita o istem problemu - razkolu med moralnimi vrednotami in družbeno - političnimi dejavniki. V obeh delih je zato prisoten spopad med Antigono, ki v vojni izgubi brata in ga hoče zdaj mirno pokopati, ter Kreonom, novoizvoljenem, vendar odločnem vladarjem, ki temu nasprotuje, saj Antigoninega brata smatra za izdajalca.

Sofoklova Antigona torej ni pasivna in vsekakor ne prestrašena, ko izve za Kreonov ukaz, ampak se temu odločno upre, ne zaradi kljubovanja samega, ampak zato, ker verjame v svoja moralna načela in jih postavlja nad samo politično oblast. Predana je tudi svojemu umrlemu bratu, pravzaprav dvema, saj sta oba umrla v nepotrebnem vojskovanju, vendar je njen trud namenjen Polinejku, saj je prav njemu Kreon namenil kruto posmrtno ravnanje. Ko pa Kreon izve za Antigonin poskus pokopa, jo obsodi na smrt s čimer se začno vrstiti dramatični dogodki. Kot napove nezmotljivi videc Tejrezias, Kreonovo družino prizadane velika nesreča, saj ob samomoru Antigone stori enako nečedno dejanje še njen zaročenec in njegov sin Hajmon, takoj za tem pa še njegova žena Evridika. Čeprav se Kreon na koncu malo pred tem na prigovarjanje zbora in bližnjih (pa tudi vidčevih besed se ustraši) le odloči popustiti in Antigono pomilosti. Vendar pa je že prepozno, da bi preprečil tragedijo. Antigona je kljub temu, da je zrla smrti v oči in sama nadse položila roko, želela živeti, vendar drugega izhoda ni videla. Kreon pa je moral živeti naprej, čeprav bi sam najraje umrl zaradi vsega hudega. Antigona, čeprav mrtva, je torej moralna zmagovalka, saj tudi celoten narod podpira njeno stališče do tragično preminulega brata.

Nasprotno od Antigone, pa je njena sestra Ismena zelo neodločna, saj ji ne namerava pomagati v njeni nameri. Njena šibkost predvsem se kaže v njeni izjavi: '...le moči mi manjka, da bi se upirala države sili.' Šele pri soočenju s Kreonom se zavzame za Antigonina stališča, vendar pa jo ta sedaj zavrne, saj ji njena pomoč zdaj, ko je že spoznana za krivo, ni potrebna. Popolnoma podrejena je državi in Kreonovim zakonom, ter jim slepo sledi in ne zaupa svojim lastnim čustvenim in moralnim vrednotam. Kot še šibkejša oseba se predstavi primer stražar, ki je tudi popolnoma pasiven in komaj upa Kreonu pred oči z novico o Antigoninem dejanju. Tudi on je le nekakšen pes slednik, ki naredi le to, kar mu rečejo drugi. Čeprav mu proti koncu zraste zavest, saj ga Kreon obtoži podkupljivosti in izdajstva, se na vsak način trudi najti krivca, da bi s tem opral svojo podobo.

Smoletova Antigona se, v nasprotju s Sofoklovo, komajda pojavi v celi drami in se o njej večinoma le govori, tako, da je skoraj vedno v središču pozornosti, čeprav je na odru ni. Njena vloga je tu drugačna, saj je Ismena prevzela njeno energičnost, bojevitost in razboritost. Popolnoma je namreč zasanjana, razmišljajoča, ukvarja pa se z eksistencialističnimi vprašanji svojega obstoja. Ona Ismeno svari pred njeno namero, da brata pokoplje (obratno, kot pri Sofoklu). Pozneje pa se občutno spremeni, saj najde v vsem početju nekaj smisla in se odločneje postavi na stran mrtvega brata. Pri tem ji pomaga paževa naklonjenost, kar pa ni pogodu Ismeni, ki čedalje bolj obupuje, in se na koncu celo spreobrne na Kreonovo stran ter Antigono razglasi za blazno. Ta ostane sama in, tako kot pri Sofoklu, svojega brata Polinejka zakoplje.

Veliko podobnost najdemo pri Smoletu v likih Hajmona - Kreonovega sina in Tejreziasa. Celo Ismena pravi, da bi si lahko bila brata, saj kažeta tolikšno podobnost. Tejrezias se tu iz vidca prelevi v misleca, filozofa, ki pa je popolnoma nasproten Sofoklovemu. S svojim ciničnim odnosom do vsega ter z velikim uživaštvom se predaja neprestanim užitkom in zato namesto časti, kakor Sofoklov, sedaj uživa ugled postopača, ki pravzaprav le živi svoje lagodno, zabavlaško življenje, namesto da bi kralju pomagal s kakšnim pametnim nasvetom. Podobno spreobrnjen je tudi Hajmon, ki namesto bitk raje uživa svoje epikurejsko življenje. Ta prej pogumni bojevnik, zvest Antigoni in svojemu meču, zdaj raje kot sovražnike preganja preproste grajske služabnice ali pa sobarice. Tudi on zdaj zagovarja uživaško postopanje, linijo najmanjšega odpora, izkoristek slehernega trenutka in lahkotnost bivanja.

V obeh Antigonah, Sofoklovi in Smoletovi, je torej kar nekaj kontrastnih oseb, prav toliko pa si jih je v marsičem podobnih. Smole si je vzel malo umetniške svobode in svojo priredil, jo malce spremenil ter tako posodobil, vendar pa glavna tema, prepad med načeli, ki nam jih vsiljuje družba, ter nam lastnimi, ostaja nespremenjena, prav tako kakor tudi ideja odnosov med nami samimi, do različnih simbolov, ki nas obdajajo in pa pričakovanjem posmrtnega življenja.